

Chuck Berry tribute

Chuck Berry

1926 - 2017

Toen Charles Edward Anderson Berry op 18 maart 2017 overleed, verloor de gitaarwereld de grondlegger van de rock 'n' roll. Hij was geen bluesman, entertainer of countrygitarist - hij wist deze drie rollen samen te voegen tot één spetterende stijl die het hart van de rockgitaar vormde. tekst Denny Ilett

Charles Edward Anderson Berry werd op 18 oktober 1926 geboren in St Louis, Missouri, in een grote familie die tot de middenklasse behoorde. Hij was de vierde van de zes kinderen van Martha en Henry Berry. Henry was de diaken van de Baptistenkerk in een deel van St Louis dat The Ville werd genoemd, waar het gezin ook woonde. Martha was schoolhoofd van beroep, waardoor Chuck en zijn broers en zussen onder relatief goede omstandigheden konden opgroeien. Dat was voor veel zwarte (en blanke) gezinnen in de jaren twintig en dertig wel anders.

Chuck was al van jongs af aan geïnteresseerd in muziek en poëzie. Hij werd daarin aangemoedigd door zijn ouders en ging snel vooruit. In 1941 trad hij voor het eerst op; hij was toen vijftien jaar oud en zat nog op de middelbare school. Hij koos het nummer *Confessin' The Blues* van Jay McShann, waar een bigband in die tijd een hit mee had. In deze bigband speelde een ander jong muzikaal genie: altsaxofonist Charlie Parker, een van de uitvinders van de bebop.

Drie jaar later kwam Chuck voor het eerst in aanraking met de politie, iets

wat nog wel vaker zou gebeuren in zijn leven. Hij werd gearresteerd en veroordeeld voor een gewapende overval en moest drie jaar doorbrengen in de Intermediate Reformatory for Young Men in Alcoa, Missouri. Daar leerde hij boksen en vormde hij een zangkwartet.

In 1947 kwam Berry op de dag van zijn 21e verjaardag vrij en niet lang daarna ontmoette hij Themetta Suggs. Ze trouwden in oktober 1948 en kregen in oktober 1950 een dochter, Darlin Ingrid. Om zijn jonge gezin te onderhouden had Berry verschillende baantjes. Twee keer werkte hij enige tijd in autofabrieken in St Louis en dat heeft grote invloed op zijn werk gehad. Zijn latere nummers bevatten veel auto-gerelateerde metaforen en het is intrigerend om je voor te stellen hoe hij als jongeman vol zat met ideeën terwijl hij bezig was met zulk alledaags werk. Tijdens het werk bedacht hij riffs, ritmes en teksten op de maat van de ratelende machines.

De invloed van T-Bone

Begin jaren vijftig verdiende Berry zwart bij door met lokale bands in clubs in de omgeving van St Louis te spelen. In 1953 werd hij vast bandlid bij het Johnnie Johnson Trio, met de Cosmopolitan

Club als vaste werkplek. Tijdens de optredens werden er meestal ballads en blues gespeeld, maar Berry probeerde het publiek te laten warmlopen voor meer country-achtige muziek. Later schreef hij: "Uit nieuwsgierigheid speelde ik veel countrymuziek voor ons zwarte publiek. Eerst werd ik een paar keer uitgelachen, maar uiteindelijk vroegen ze zelfs om die hillbillymuziek omdat ze er graag op dansten."

Langzaam kreeg Berry het idee dat een combinatie van blues en country wel eens een nieuwe muzieksoort kon opleveren en op dat moment leerde hij de muziek van r&b-meester T-Bone Walker kennen. T-Bone was samen met Charlie Christian, zijn jazz spelende tijdgenoot, van grote invloed op de nieuwe functie van de gitaar als solo-instrument in plaats van alleen om mee te begeleiden. Walker was bovendien een getalenteerd entertainer, die zijn gitaar achter zijn rug bespeelde terwijl hij een split deed en het instrument kon laten klinken alsof het tegen het publiek sprak. Chuck Berry was zo onder de indruk van Walker dat hij verschillende kenmerkende licks, doublestops en unisono bends van hem overnam en in zijn eigen, zich ontwikkelende stijl verwerkte.

In 1954 verliet Johnnie Johnson het

>> trio en het gezelschap werd door Chuck omgedoopt tot het Chuck Berry Trio. Nu Berry de leiding had, werd het trio dankzij zijn mix van blues, country, Nat King Cole-ballads en T-Bone-capriolen al snel enorm succesvol. Ze werden in een mum van tijd de populairste band in het clubcircuit van St Louis. Het is fascinerend dat de 'nieuwe' muziek van Berry vrijwel het tegenovergestelde was van wat zijn grootste rivaal in de jaren vijftig, Elvis Presley, deed. Berry voegde wat country toe aan de blues, terwijl Presley juist blues aan countrymuziek toevoegde (Berry was een van de grootste invloeden van Elvis!). Het succes van beide artiesten bewijst wel dat de beste muziek altijd voortkomt uit een mix van verschillende cultuurinvloeden.

Maybellene

Nu hij populairster begon te worden, kreeg Chuck ook meer ambitie. Hij vond dat hij er klaar voor was zijn muziek op te nemen, dus hij reisde naar Chicago. Daar ontmoette hij Muddy Waters, die hem adviseerde om langs te gaan bij het iconische label Chess en daar een opnamesessie te regelen. Leonard Chess, de baas van het label, was vooral onder de indruk van het nummer *Ida Red* dat Chuck had meegenomen. Dit was oorspronkelijk een 'hillbilly'-nummer dat in 1938 bekend was geworden door Bob Wills And His Texas Playboys. De tekst werd aangepast, het nummer kreeg de naam *Maybellene* en Chuck kreeg de credits voor de compositie. Op 21 mei 1955 vond er een opnamesessie plaats met onder anderen Berry's oude baas Johnnie Johnson op piano en bluesgigant Willie Dixon op bas.

De duck walk

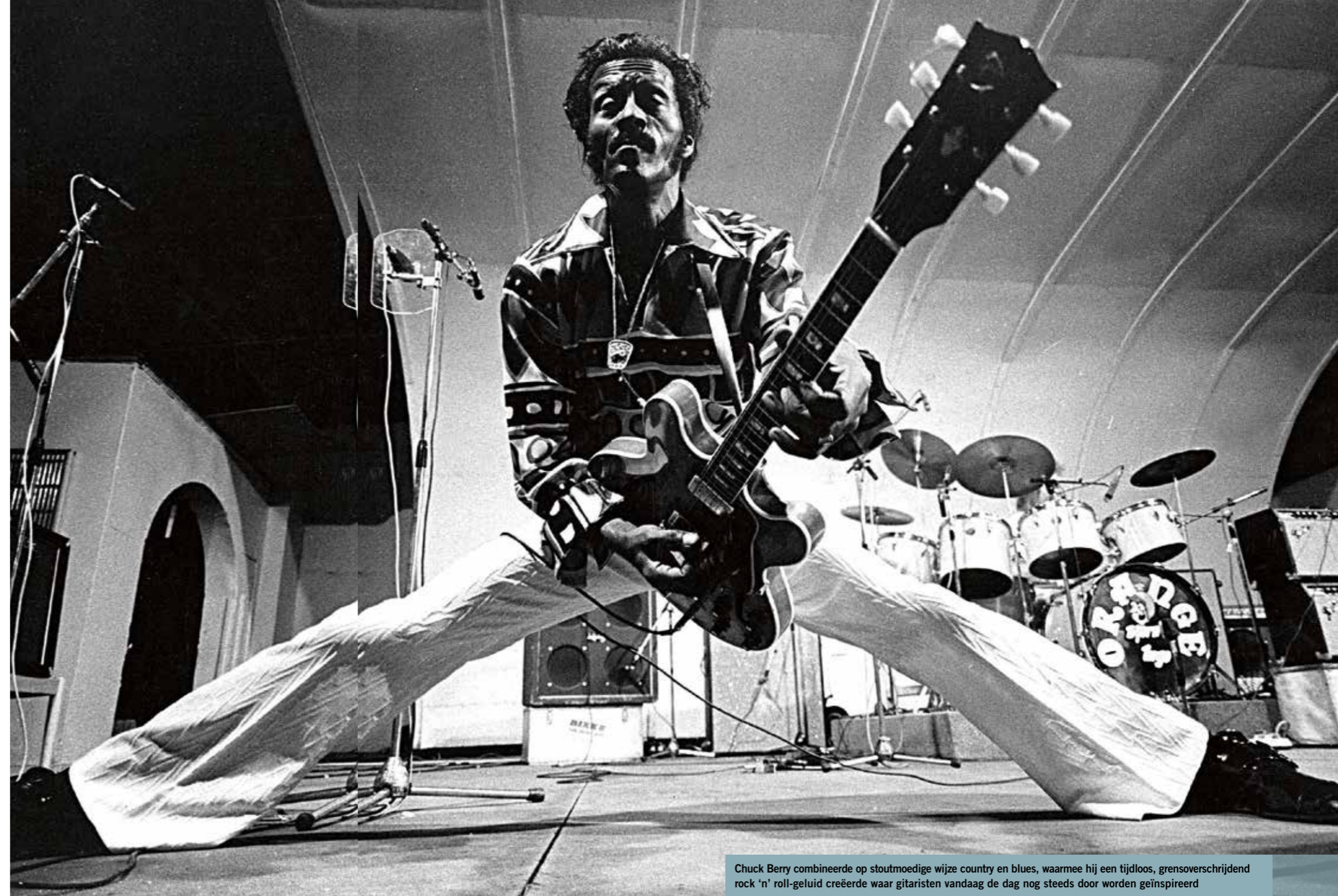
Chucks dynamische podiumact werd geïnspireerd door zijn held T-Bone Walker en is sinds begin jaren zestig een standaard geworden voor veel rock- en bluesgitaristen. Zijn handelsmerk, de beroemde 'duck walk', is door velen geïmiteerd. Denk aan Angus Young en Jimmy Page. De duck walk werd zo kenmerkend voor Berry dat hij zelfs toen hij al ver in de tachtig was het publiek nog kon verblijden door het loopje te doen. Kijk voor een voorbeeld van de duck walk op *Gitarist Extra* naar *You Can't Catch Me* vanaf 0:51.

Al vanaf de eerste maat komt Berry met iets nieuws. Zijn gitaar klinkt rauw, energiek en aanstekelijk. Hij begeleidt de zang met zeer ritmische en stuwende slaggitaar en in de solo komt de klassieke Berry-sound om de hoek kijken. Door de combinatie van blues en country werd *Maybellene* een enorme hit onder muzikliefhebbers uit alle bevolkingsgroepen en het nummer stond op plaats 1 en 5 in respectievelijk de r&b en Billboard Best Sellers lijst.

Deze mix van genres en Berry's dynamische podiumact zorgden ervoor dat hij in korte tijd een superster werd. De hits volgden elkaar in een rap tempo op: *Roll Over Beethoven*, *Too Much Monkey Business*, *Rock And Roll Music*, *Sweet Little Sixteen*, *Memphis Tennessee* en het iconische *Johnny B Goode* werden allemaal opgenomen tussen 1956 en 1959. In deze periode scoorde Berry meer dan een dozijn hits en zijn salaris steeg van 15 dollar per avond naar meer dan 1500 dollar - een fortuin in de jaren vijftig. Hij investeerde flink in vastgoed in St Louis en opende in 1958 zelfs een nachtclub voor alle rassen, waarmee hij in die tijd een pionier was.

In december 1959 leek het of de muziek- en zakenwereld aan zijn voeten lagen, maar Chuck Berry kwam opnieuw in aanraking met de politie. Hij werd gearresteerd en beschuldigd van het hebben van seks met een 14-jarige serveerster, Janice Escalante, die hij over staatsgrenzen heen had meegenomen om als garderobemedewerkster in zijn club te gaan werken. Bij de rechtszaak in 1960 ging hij in hoger beroep en in mei 1961 vond een tweede rechtszaak plaats. Uiteindelijk werd Chuck veroordeeld. Hij zat 18 maanden van de opgelegde 3 jaar gevangenisstraf uit en kwam vrij in oktober 1963. Vanaf zijn arrestatie tot zijn vrijlating waren er vier jaar voorbij gegaan en zijn populariteit was afgenomen. Hij bracht minder hitsingles uit, hoewel Chess gestaag materiaal bleef uitbrengen dat al opgenomen was. In 1963 was de muziekwereld aan beide zijden van de Atlantische Oceaan echter drastisch veranderd, en dat was precies wat Berry nodig had om weer aan de top te komen.

Aan de overkant van de Atlantische Oceaan zorgde de komst van rock 'n' roll-, blues- en r&b-platen voor heel wat opschudding onder Britse jongeren. Zo bereikte de muziek van Chuck Berry en zijn tijdgenoten een nieuw publiek.

Chuck Berry combineerde op stoutmoedige wijze country en blues, waarmee hij een tijdloos, grensoverschrijdend rock 'n' roll-geluid creëerde waar gitaristen vandaag de dag nog steeds door worden geïnspireerd

Bands als The Beatles en de Stones namen voor hun eerste albums covers op van nummers van Berry. John Lennon zei: "Als je rock 'n' roll een andere naam moest geven, zou je het Chuck Berry kunnen noemen." En Keith Richards vertelde: "Er was een periode in mijn leven waarin Chuck Berry belangrijker was dan al het andere."

Berry's terugkeer

Chuck kreeg een nieuw platencontract bij Mercury Records en bracht tussen 1963 en '69 verschillende singles en albums uit, waaronder *No Particular Place To Go*, een van de vele nummers met de auto als thema. De platenverkoop bleef een beetje achter bij zijn vorige succes, maar Berry werd een

graag geziene act in het tourcircuit. In 1964 en '65 kwam hij naar Europa. Door zijn verblijf in de gevangenis was hij echter een humeurige, bittere man geworden. Hij repeteerde ook niet graag met de samengeraapte muzikanten met wie hij speelde en door dit alles werd hij gezien als een moeilijke man om voor te werken. Hij stond erop dat hij volledig, contant, betaald kreeg vóórdat hij het podium op ging en raakte hierdoor in de problemen met de belasting. Bovendien maakte hij steeds meer fouten tijdens zijn optredens.

Eind jaren zestig voelde hij zich teleurgesteld door Mercury en hij keerde terug naar Chess. In 1971 scoorde hij een verrassende hit met het suggestieve nummer *My Ding-A-Ling*, wat hem zijn eerste officiële gouden plaat opleverde.

In de seventies trad Berry weer volop op in clubs, in concertzalen en op festivals. Het hoogtepunt was een optreden in het Witte Huis, op verzoek van president Carter. In 1979 kreeg de belastingdienst hem uiteindelijk te pakken. Hij bekende dat hij schuldig was aan belastingontduiking en werd veroordeeld tot een combinatie van een korte gevangenisstraf en een taakstraf. In de jaren tachtig gaf Berry nog steeds tot wel honderd concerten per jaar. Hij speelde hierbij veel samen met lokale muzikanten van wie sommigen goed, en sommigen heel slecht waren. Maar allemaal hadden ze er alles voor over om het podium eventjes te mogen delen met een legende.

In 1990 liep Berry's reputatie opnieuw een flinke knauw op. Hij werd door verschillende vrouwen aangeklaagd omdat

hij videocamera's op de toiletten van zijn restaurant The Southern Air zou hebben geïnstalleerd. Bij een huiszoeeking vond de politie videobanden en een grote hoeveelheid marihuana. Berry kwam er dit keer van af met een voorwaardelijke gevangenisstraf en een taakstraf.

Ondanks zijn duistere kant kun je er niet omheen dat Chuck Berry in de jaren vijftig een enorme pionier en innovator was. Met zijn grensoverschrijdende mix van country en blues en zijn vernieuwende composities heeft hij talloze muzikanten geïnspireerd, aan beide kanten van de Atlantische Oceaan. Hij was de eerste gitaarheld die tevens rock 'n' roll-frontman was en alleen daarom al zal hij altijd vereerd worden en in gedachte blijven. ■

In goed gezelschap: Chuck Berry speelt met Keith Richards en Neil Young tijdens de Rock And Roll Hall Of Fame Awards in New York City, 1986

Chuck Berry tribute | stijlanalyse

Just like a ringing a bell

Waarom het een Goede idee is om de licks van de grondlegger van de rock 'n' roll te leren.

Je zou Chuck Berry gemakkelijk kunnen zien als een flamboyant persoon uit de begindagen van de rock 'n' roll - de duck walk, het stuijterende boogieritme en die karakteristieke double-stop intro's. Maar hij was nog veel meer. We zien gitaristen uit die tijd vaak als 'het begin'. Zonder Chuck Berry of

Duane Eddy waren Hendrix en Van Halen er nooit geweest, enzovoort. Maar de geschiedenis van de muziek ontwikkelt zich zelden langs een rechte lijn: elke nieuwe stijl is het resultaat van verschillende eerdere stijlen en invloeden die op een nieuwe manier worden gecombineerd. Als we het zo bekijken, vormt Chuck

Berry een interessant punt in de muziekgeschiedenis. T-Bone Walker had de grootste invloed op zijn gitaarstijl en zijn podiumact, en van hem is het een kleine stap naar de vernieuwende swing van Charlie Christian. Aan het begin van zijn carrière speelde Chuck country en werd hij beïnvloed door onder meer de rauwere delta-blues van Muddy Waters. Het is dan ook niet verwonderlijk dat rock zo'n gigantisch en complex genre is geworden!

- Audiovoorbeelden bij de workshop op Gitarist Extra
- Audiovoorbeelden direct bij de noten in de Digitale Editie

Voorbeeld 1

Laten we beginnen met die karakteristieke double-stop licks. Dit voorbeeld is bedoeld om over een A of A7 akkoord te spelen en het heeft die majeur/mineur onbestemdheid die we kennen van de blues. Het is een combinatie van dorische (A B C D E F# G) en mixolydische (A B C# D E F# G) noten, maar het belangrijkste is dat de 'doelnoten' allemaal uit het onderliggende A akkoord komen.

♩ = 137 A

Voorbeeld 2

We gaan naar de toonsoort G. In dit voorbeeld bewegen de double-stops iets meer in een rechte lijn, maar ze zijn nog steeds gebaseerd op de noten uit de onderliggende akkoorden. In maat 3 zie je een reeks sextintervallen, een veelgebruikte truc in country en rock 'n' roll.

♩ = 108 G7 C7 D7 F#9 G9

Voorbeeld 3

Dit loopje van losse noten is niet duidelijk alleen majeur of mineur. We zitten nu in de toonsoort B, maar we combineren ook hier de dorische (B, C, D, E, F, G A) en mixolydische (B, C D E, F G A) ladder. Als je hier de double-stops aan toevoegt, krijg je het klassieke Johnny B Goode-geluid!

♩ = 142 Bb

Voorbeeld 4

In dit voorbeeld gebruiken we twee soorten dalende intervallen: tertsen in de eerste twee maten en sexten in de vierde maat. Het blueslijntje krijgt hierdoor een country-achtig karakter. Let op de toevoeging van de sext (F#) in maat 3, die de bluesy pentatonische lick wat minder scherp laat klinken.

♩ = 125 A

Chuck Berry tribute | gitaren

Sweet little rock 'n' rollers

Er kan weinig twijfel over bestaan dat het geluid van rock 'n' roll begon in de handen van Chuck Berry. Qua gitaren had Chuck duidelijk een voorkeur voor Gibson thinlines. We kijken naar zijn favoriete modellen. tekst David Mead

1956 Gibson ES-350TN & (circa) 1957 Gibson ES-350T

Van alle gitaren die Chuck Berry tijdens zijn carrière gebruikt heeft, zijn de Gibson ES-350T en de ES-335 het belangrijkste. Het ontstaan van de ES-350 begon eigenlijk al in 1940, toen de ES-300 uitkwam. Dit was een 17 inch (432 mm) brede archtop met een gestoken bovenblad van esdoorn en een 'schuin gemonteerd' element - een langwerpige geval dat diagonaal onder de snaren geplaatst was. In 1947 verscheen de ES-350 in de catalogus van Gibson. Dit was in feite een ES-300 met een cutaway, maar het vrij lelijke, lompe element was vervangen door een P-90. In 1955 begon het nieuwe tijdperk van de rock 'n' roll en tegelijk met Chucks eerste single *Maybellene* kwam er een thinline-versie van

de 350 uit, de ES-350T. Er wordt echter ook wel beweerd dat de gitaar op de opnames een Gretsch Duo Jet is. De ES-350T had twee P-90's en vergulde hardware en hij was verkrijgbaar in de kleuren sunburst en (Chucks keuze) natural. Medio 1957 kreeg het model nog een upgrade in de vorm van Gibsons gloednieuwe humbuckers. Er zijn beelden van Chuck met zowel de P-90- als de humbuckerversie van de ES-350T. Het verhaal gaat dat Eric Clapton toen hij in de film 'Hail! Hail! Rock 'N' Roll' verscheen, waar Keith Richards van The Rolling Stones de muziek voor produceerde, erg zijn best heeft gedaan een 350T te bemachtigen zodat hij daarmee te zien was in de film.

Gibson ES-335, 345 & 355

Het werd al snel duidelijk dat Chuck Berry dol was op de ES-335 en zijn zustermodellen de ES-345 en ES-355. De ES-335 kwam uit in 1958, hetzelfde jaar waarin Chuck nog meer hits scoorde met *Sweet Little Sixteen*, *Carol* en natuurlijk *Johnny B Goode*. Ook dit was een thinline-model, maar deze gitaar had een dubbele cutaway en was voorzien van de nieuwe humbuckers. Doordat de hals ter hoogte van de 19e fret samenkwam met de body kon je bovendien gemakkelijk bij de hogere noten op de hals. Chucks favoriete kleur was cherry (kersenrood), een kleur die in 1959 officieel in de catalogus te zien was. Toen het model voor het eerst uitkwam kon je alleen kiezen uit de standaard Gibson opties sunburst en natural.

De ES-345TD kwam een jaar na zijn broertje de 335 uit, in 1959. Dit model had stereo elektronica en Gibsons beruchte Varitone-schakelsysteem, waarmee de gitarist via een intern circuit dat bestond uit een reeks condensators kon kiezen uit zes presetgeluiden. De gitaristengemeenschap was niet zo blij met de Varitone als Gibson gehoopt had: veel gitaristen hadden de schakelaar permanent in de eerste stand (bypass) staan of ze sloopten het complete circuit eruit.

Later gebruikte Chuck ook een wijnrode ES-355 uit 1978, een model dat meer geassocieerd werd met BB King. Deze gitaar werd een keer gestolen uit zijn huis, maar het superefficiënte politiecorps van St Louis bracht het instrument weer terug. 📺

